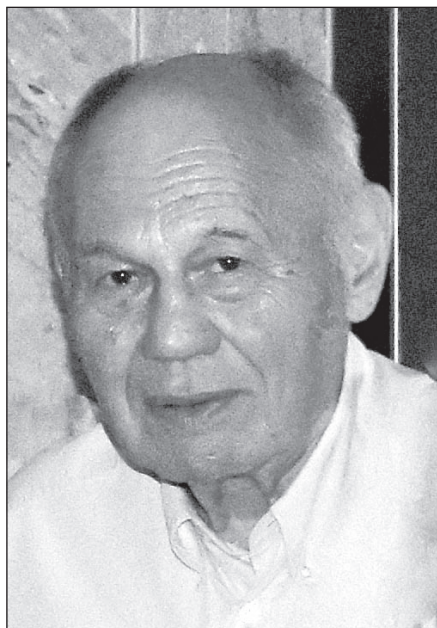

In memoriam/

Prof. dr Milan Stanulović
(1936-2022)

Prof. Stanulović je bio lekar, univerzitetski profesor, klinički farmakolog i pedijatar.

Na Medicinskom fakultetu u Beogradu diplomirao je 1961. godine, magistrirao 1968. na Farmaceutskom fakultetu u Beogradu a 1971. doktorirao na Univerzitetu u Novom Sadu. Završio je 2 specijalizacije: pedijatriju i kliničku farmakologiju.

Ceo profesionalni vek a i posle odlaska u penziju, pisao je radove, izdavao knjige, držao predavanja. Autor je preko 300 publikovanih radova iz oblasti biohemije, kliničke farmakologije, pedijatrije i kliničke farmacije. Na početku svoje profesionalne karijere, na pedijatriji, to su bili radovi vezani za studije biohemijskih parametara tokom različitih patoloških stanja. Nakon prelaska na Zavod za farmakologiju (1973) prof. Stanulović se okreće kliničkoj farmakologiji koja je bila u začetku u bivšoj Jugoslaviji i završava specijalizaciju iz kliničke farmakologije kao drugi po redu (odmah nakon prof. Vrhovca) 1984. godine. Prof. Stanulović, zajedno sa kolegama iz Zagreba, u skladu sa preporukama SZO, u okviru farmakoepidemiologije uvodi novu oblast, Analizu praćenja upotrebe lekova i ATC/DDD sistem kao metodologiju za njeno praćenje. Veliki broj radova je upravo posvećen ovoj oblasti farmakoepidemiologije po kojoj je Zavod za farmakologiju bio prepoznatljiv dugi niz godina. U kasnijem periodu, značajan broj objavljenih radova bio je posvećen je pre svega značaju i ulozi kliničkog farmakologa u zdravstvenom sistemu, organizaciji praćenja neželjenih dejstava lekova u okviru farmakovigilanse i racionalnoj primeni lekova.

Prof. Stanulović je bio redovni član Medicinske akademije SLD, profesor po pozivu na mnogim Univerzitetima u zemlji i inostranstvu, konsultant i savetnik u SZO, UNICEF-u; član skoro svih saveznih, jugoslovenskih komisija za farmakoterapiju, neželjena dejstva, propise o drogama, jugoslovensku farmakopeju. Bio je glavni urednik časopisa Pharmaca Jugoslavica i član uredništva u 4 stručna časopisa. Pokrenuo je i bio glavni urednik registra lekova „Lekovi u prometu“ („Zelena knjiga“) koji za nekoliko dana doživljava 28. izdanje (prvo 1992) kao i monografije Pedijatrijska klinička farmakologija i još puno napisanih poglavlja u udžbenicima, monografijama i priručnicima vezanim za kliničku farmakologiju.

Između ostalog, dobitnik je Zlatne plakete za životno delo – koju dodeljuje Udruženje univerzitetskih profesora i naučnika Srbije.

Bio je šef Zavoda za Farmakologiju, toksikologiju i kliničku farmakologiju od 1997. godine do penzije 2003. godine. U to vreme je Zavod za farmakologiju, među prvima u zemlji, dobio sertifikat GLP kao potvrdu da se na Zavodu (u njegovim laboratorijama) primenjuju i poštuju principi Dobre laboratorijske prakse prema evropskim standardima. To samo potvrđuje da je prof. Stanulović gledao ispred svog vremena, prepoznajući izazove koji će se sutra naći pred kolegama na Zavodu.

Profesor Milan Stanulović je pedagog koji je ceo svoj profesionalni vek posvetio svojim mlađim saradnicima- primao nas je na posao, mentorisao magistarske radove, doktorate, specijalizacije. Učili smo od njega kako bi trebali da se ponašamo prema kolegama, studentima i ostalim sagovornicima- sa poštovanjem, sa puno pažnje, empatije, nikada sa visine i nikada arogantno.

Na Zavodu smo ga svi smatrali živom enciklopedijom, jer nije bilo stvari

koju ste ga pitali a da nije znao da odgovori, objasni, bilo da se radilo o profesionalnim stvarima, o istoriji, društvu. Uvek je govorio- Nila (supruga prof. dr Nila Kapor-Stanulović) mi je rekla: kada držiš predavanje, pričaj ono što dobro znaš i što je interesantno, ne ono što misliš da bi morao da ispričaš. Studenti su tu da čuju tebe. Tako je i držao predavanja- interesantno, jasno, umeo je da približi materiju slušaocima bez obzira na njihovo obrazovanje. A imao je da prenese mnogo toga- govorio je engleski, nemački, ruski, mađarski jezik. Bio je pionir kliničke farmakologije u Srbiji i Jugoslaviji koji je svojim autoritetom i znanjem trasirao put i mesto mlađim kolegama kliničkim farmakolozima.

Kad je trebalo, uvek je bio tu za sve nas. Pomagao je kada smo tražili pomoć od njega. Nikad nije umeo da kaže „ne”. Kada je otišao u penziju, a i kasnije, slabo smo ga viđali, i zbog toga mi je žao.

Uvek je tragao za novim i bio nepresušan izvor ideja koje su živele kroz njegove radove, projekte, magisterijume, doktorate. Veliku podršku u ostvarenju tih ideja tokom celog profesionalnog rada pružale su mu njegove najbliže saradnice dr Vida Jakovljević i prof. dr Ana Sabo.

Ljudi poput prof. Stanulovića svojim idejama menjaju svet i čine ga boljim mestom za život, Ili kako Viktor Igo kaže: „Ono što vodi i vuče svet nisu lokomotive nego ideje“.

Smrću profesora Stanulovića naučna javnost a posebno mi, njegovi kolege, izgubili smo vrednog člana, prijatelja i dobronamernog učitelja. Počivajte u miru, dragi profesore. Iza sebe imate blistavu profesionalnu karijeru i veliku porodicu kojom ste se uvek ponosili. Ostaćete svima nama koji smo radili sa Vama na Zavodu u lepoj, trajnoj uspomeni.

Neka mu je večna slava i hvala.

Prof. dr Zdenko Tomić,
Zavod za farmakologiju, toksikologiju i kliničku farmakologiju
Medicinski fakultet Novi Sad

Milan na putu na 10. Kongres istoričara medicine u Novom Pazaru, 2019. godine

Prilog sećanju Prof. dr Milan Stanulović (1936-2022)

Profesor Milan Stanulović za svoje neposredne saradnike i učenike bio istinski lučnoša ljudskih i akademskih vrлина. Širinom svog intelekta i dubinom promišljanja znao je da razume pojedinca, pronikne u njegov lični i profesionalni svet i, sagledavajući mnogostruke tokove ovog svagda turbulentnog sveta, uputi na pravu životnu stazu, odmereno i trenutku kada je to najpotrebnije. Sve je to činio sa sasvim neobičnom lakoćom i prividnom ležernošću iza koje su zapravo stajali snaga njemu svojstvene, nenametljive odlučnosti, želja da iskreno pomogne, bogato životno iskustvo i čvrsta vera u ispravnost sopstvenih dela i reči.

Osobito vezan za svoju porodicu, svoj grad, svoj fakultet i univerzitet i oslonjen na najbolju tradiciju svog naroda i njegove medicine profesor Milan Stanulović je pogled upućivao ka svim meridijanima, bližim i daljim, učeći na iskustvima drugih, promovišući univerzalne vrednosti. Održavao je stalne, bliske profesionalne kontakte sa mnogim renomiranim kliničkim farmakolozima iz inostranstva tako da je u svakoj prilici i nesebično delio sa svojim saradnicima novostečena saznanja i upućivao na savremene trendove nauke i prakse. Profesor Milan Stanulović je imao jedinstven dar da, u živim razgovorima prebojenim ličnim doživljajem, putopisnim i esejističkim crtama, a zagledan u budućnost, ispuni svoje kolegesnažnim osećajem neposrednog doživljaja datih događanja i da ih pri tome nadahne za njihova buduća akademska dostignuća.

Interesovanja profesora Milana Stanulovića su sezala do samih, nama poznatih granica ljudskog bića i njegove vaseljene. Shvatao je da medicinu, a u njoj, posebno, racionalnu primenu lekova, nije moguće potpuno razumeti i učiti bez drugih čovečijih dostignuća. Veoma se zanimao za umetnost, filozofiju, etiku i druge socio-kultološke aspekte društva, a može se reći i čovečanstva u celini tako da njegov akademski opus uključuje vredan doprinos i u tim oblastima. Možda baš zato se posebno rado odazivao pozivima za učešće na skupovima strukovnih udruženja spreman da prisustvom i besedom ohrabri, podrži i motiviše. Druželjubivost i dobronamernost su svakako bile izuzetne osobine profesora Milana Stanulovića. Njegova spremnost da održava i trajno gaji jednom uspostavljene, zdrave kolegijalne i prijateljske odnose je učvršćivala veru da su te osobine u samoj esenciji čovekovog bitisanja, od njegovih prapočetaka do današnjih dana i da jesu i deo budućnosti.

Korifej naše kliničke farmakologije, intelektualac renesansnog karaktera, razumeo je i spokojno prihvatio svoju životnu i profesionalnu misiju, hrabro, uporno i vredno radeći do skoro samog ovozemaljskog kraja. Ponos i želja da sećanje na ličnost i delo profesora Milana Stanulovića ostane trajni deo naše akademske baštine ispunjavaju one koji su ga poznavali, sa njim saradjivali i od njega učili o medicini i životu.

Prof. dr Dragan R. Milovanović, klinički farmakolog
Fakultet medicinskih nauka Univerziteta u Kragujevcu
Kragujevac, 06.02.2023.

Prof. dr Milan Stanulović

(Novi Sad, 22. mart 1936. – Novi Sad, 7. decembar 2022.)

„U svom CV nisam nikad navodio mentorstva, mada vidim da to kolege redovno čine. Naišao sam na papir iz dekanata: imam 17 magistarskih i 5 doktorskih. Možda da dodate u moj CV.”

„Imenovan sam za člana Etičkog odbora IKVBV (Institut za kardiovaskularne bolesti Vojvodine) 7. juna 2006. godine, kao redovan član, a od aprila 2007. stupanjem na snagu novog Zakona, naziv mog članstva je preimenovan u počasni član Etičkog odbora sa pravom učešća u radu Etičkog odbora.” Ova dva citata poslao mi je prof. M. Stanulović mail-om, četvrtak 28. maj 2020. (Gordana Bulović)

Profesor Milan Stanulović bio je član Akademije medicinskih nauka Srpskog lekarskog društva, član Pasterovog društva u Novom Sadu, a odrastao je u ulici “Dr Hempta” kako se danas zove, kao prvi sused dr Adolfa Hempta, osnivača Pasterovog zavoda, sa čijom decom se igrao i sa nekima od njih bio u vezi celog života. Pasterovom zavodu je izradio farmakološko mišljenje za novu vakcinu protiv besnila sa kulture ćelija i uneo je i u čuvenu “Zelenu knjigu” lekova u prometu.

Milanov otac, prof. dr Dimitrije Stanulović (Bočar, 21. decembar 1904 - Novi Sad, 1. april 1987) jedan od utemeljitelja moderne posleratne medicine u Novom Sadu, čija bista se nalazi ispred Društva lekara Vojvodine Srpskog lekarskog društva u ulici Vase Stajića br. 8, rad vajara i maksilofacijalnog hirurga prim. dr Vladimira Jakanovića. Otkivanju biste prisustvovao je sam Milan, veoma ponosan na svog oca. Milanov sin dr Vid Stanulović nastavio je očevim i dedinim stopama, baveći se farmakologijom i srodnim granama medicine, sada radeći u Lionu u Francuskoj.

Gordana Bulović, viši kustos istoričar medicine
Prof. dr Dušan Lalošević

Milan sa ocem, prof. dr Dimitrijem Stanulovićem

Milan sa kolegom prof. dr Brankom Banićem (desno)